

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **P. P.,** zastoupeném JUDr. Ing. Janem Kopřivou, advokátem se sídlem Zahradnická 223/6, Brno, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy,** se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 1. 2010, č. j. MHMP 48492/2010/Tou, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2010, č. j. 2 A 1/2010 - 66, kterým mu nebyl ustanoven zástupce,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci JUDr. Ing. Janu Kopřivovi, advokátu se sídlem Zahradnická 223/6, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Kasační stížností ze dne 20. 12. 2010 se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský

soud“), kterým mu nebyl ustanoven zástupce pro řízení o žalobě proti shora specifikovanému rozhodnutí žalovaného.

V kasační stížnosti podané k poštovní přepravě dne 21. 12. 2010 požádal stěžovatel o ustanovení zástupce pro vypracování a podání kasační stížnosti. Dle ustanovení čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy. Stěžovatel o ustanovení zástupce požádal a vzhledem ke skutečnosti, že právní pomoc žádal pro řízení o kasační stížnosti právě proti usnesení, jímž bylo městským soudem rozhodnuto, že mu zástupce pro řízení o žalobě ustanoven nebude, považoval Nejvyšší správní soud za nezbytné stěžovateli zástupce pro vypracování a podání kasační stížnosti proti shora specifikovanému usnesení ustanovit. Odlišný postup by totiž znamenal odepření práva stěžovatele na právní pomoc ve smyslu výše citovaného článku Listiny základních práv a svobod a navíc i řetězení posuzovaného problému, což by ve svém důsledku popíralo smysl tohoto ústavně zaručeného práva. Zástupce byl Nejvyšším správním soudem stěžovateli ustanoven pouze pro řízení o této kasační stížnosti, a to usnesením ze dne 23. 3. 2011, č. j. 9 As 19/2011 - 86.

Stěžovatel prostřednictvím svého zástupce uplatňuje kasační důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a namítá tak nesprávné posouzení právní otázky. Dle svého obsahu však směřuje kasační stížnost do nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, tj. do důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že soud žádným způsobem neodůvodnil, proč považoval stěžovatelův návrh za zjevně neúspěšný.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 s. ř. s. může být účastník řízení, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Proto je třeba, aby se soud posuzující existenci podmínek pro osvobození od soudních poplatků nejprve vypořádal s otázkou zjevné neúspěšnosti tohoto návrhu a teprve poté přihlížel k majetkovým poměrům žadatele. Při úvaze o splnění podmínek pro osvobození soud vychází ze žádosti a dokladů účastníka řízení, případně z dalších skutečností, jsou-li mu známy např. z jiného řízení. Přitom váží jednak výši soudního poplatku a dále veškeré skutečnosti, které se sporem souvisí.

Osvobození od soudních poplatků je zákonným předpokladem pro to, aby mohl být účastníku řízení ustanoven advokát podle § 35 odst. 8 s. ř. s. Výdaje a

odměnu za zastupování pak nese stát, stejně tak i případné náklady spojené s dokazováním (§ 141 odst. 1, § 148 odst. 1 o. s. ř., ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Rozhodnutí o ustanovení zástupce je tak vázáno na splnění kumulativních podmínek uvedených v ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. První podmínka je odvislá od splnění předpokladů pro osvobození účastníka od soudních poplatků, což znamená, že účastník řízení jednak doloží soudu nedostatek prostředků a dále, že se nebude jednat o „zjevně neúspěšný návrh“. Druhá z kumulativně určených podmínek pak spočívá v posouzení potřebnosti zástupce k ochraně práv navrhovatele.

V usnesení městského soudu ze dne 4. 8. 2010, č. j. 2 A 1/2010 - 50, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, městský soud shora uvedenou první zákonnou podmínku zkoumal. V tomto usnesení uvedl jak důvody, pro které považoval stěžovatelův návrh za zjevně neúspěšný (na stěžovatelem požadované upuštění od výkonu sankce není právní nárok), tak důvody, proto které uhrazení soudního poplatku ve výši 2000 Kč neohrozí stěžovatelovu výživu (částku ve výši 9347 Kč, kterou stěžovatel měsíčně obdrží ze systému důchodového pojištění České a Rakouské republiky považoval městský soud v napadeném usnesení za dostatečně vysokou).

Stěžovatel proti výše uvedenému usnesení žádným způsobem nebrojil, kasační stížností napadl až usnesení městského soudu ze dne 25. 11. 2010, kterým mu v důsledku nesplnění podmínek pro osvobození od placení soudních poplatků nebyl k jeho žádosti ustanoven pro totéž soudní řízení zástupce z řad advokátů. Kasační stížnost neobsahovala zákonem stanovené náležitosti, a proto byl stěžovatel prostřednictvím svého zástupce ustanoveného pro řízení o kasační stížnosti vyzván k jejímu doplnění. Jak již bylo výše uvedeno, kasační stížnost směřuje do nedostatku důvodů usnesení, pro které městský soud považoval žalobní návrh za zjevně neúspěšný.

Při posouzení přezkoumatelnosti napadeného usnesení vycházel Nejvyšší správní soud z obsahu napadeného rozhodnutí a relevantní právní úpravy. Přiznané osvobození od soudního poplatku je výchozím předpokladem pro prominutí dalších nákladů řízení, k nimž patří i náklady spojené s povinným zastoupením advokátem v řízení o kasační stížnosti. Stejně tak jako osvobození od soudních poplatků, tak i právo na bezplatné zastoupení se tedy váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele a splnění či nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přímo podmiňuje i právo na bezplatné zastoupení.

Napadené usnesení považuje kasační soud za přezkoumatelné, neboť důvody, pro které soud rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno, jsou z tohoto rozhodnutí seznatelné. Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že městský soud jistě mohl své důvody, pro které neshledal předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, v

napadeném usnesení více rozvést. Za podstatné je však nutno považovat to, že v nyní projednávané věci stěžovatel nesplnil výchozí předpoklad pro možné ustanovení zástupce, přičemž s důvody, pro které tak bylo rozhodnuto, byl v předcházejícím usnesení městského soudu podrobně seznámen a ničeho proti nim nenamítal. Odůvodnil-li tedy městský soud svůj zamítavý výrok v nyní projednávané věci shora uvedenou právní úpravou, přičemž současně uvedl, že stěžovatel nesplnil zákonné předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, kdy co do důvodů odkázal na své pravomocné usnesení v této věci, kde se první zákonnou podmínkou ve vztahu ke stěžovateli podrobně zabýval, považuje kasační soud takový postup v nyní projednávané věci za dostačující.

Soudní poplatek za kasační stížnost, která je předmětem tohoto řízení, nebyl zaplacen, avšak s přihlédnutím k charakteru napadeného usnesení nebrání nezaplacení soudního poplatku věcnému projednání kasační stížnosti (viz k tomu detailně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, dostupný na www.nssoud.cz).

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna a náhrada hotových výdajů, sestávající se ze dvou úkonů právní služby v hodnotě 2100 Kč, spočívajících v převzetí věci, včetně studia spisu u soudu podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a sepisu doplnění kasační stížnosti, tedy podání ve věci samé dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky. Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží i náhrada hotových výdajů dle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby, celkem tedy 600 Kč. Celková výše přiznané odměny proto činí 4800 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2011

JUDr. Radan Malík
předseda senátu